

Dosarul nr. 2ra-94/22
2-20014282-01-2ra-24012022

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul central (jud. T. Mereuță)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

02 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Maria Feraru, reprezentată de către avocatul Lilian Prutean,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Maria Feraru împotriva lui Vasile Iurțuc și notarului Veronica Macar cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere,

împotriva deciziei din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Vasile Iurțuc, reprezentat de către avocatul Oleg Canțer, a fost casată integral hotărârea din 26 august 2020 a Judecătoria Hîncești, sediul central și a fost pronunțată o nouă hotărâre cu privire la respingerea acțiunii,

constată:

La 03 februarie 2020 Maria Feraru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Iurțuc și notarului Veronica Macar a depus cerere cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 20 iulie 2017 a decedat Feodosia Iurțuc, născută la 21 februarie 1934 în xxxx, decesul defunctei fiind trecut în Registrul actelor de stare civile al Primăriei xxxx la 25 iulie 2017, sub nr. 29.

A menționat că, conform testamentului întocmit la 18 noiembrie 2005, defuncta Feodosia Iurțuc i-a testat toată averea sa, care i-a aparținut, unde nu s-ar afla și din ce n-ar fi alcătuită.

A susținut că, testamentul a fost întocmit și semnat în prezența notarului Veronica Macar, în două exemplare și a fost autentificat de către notarul menționat.

A afirmat că, ulterior, a depus o cerere la notarul Veronica Macar în vederea deschiderii procedurii succesoriale rămase după decesul Feodosiei Iurțuc.

A relevat că, conform deciziei nr. 87 din 18 ianuarie 2018, notarul Veronica Macar a refuzat includerea sa în cercul moștenitorilor defunctei Feodosia Iurțuc.

A solicitat constatarea faptului acceptării de către ea a succesiunii și a locului ei de deschidere - xxxx, după decesul Feodosiei Iurțuc.

Prin hotărârea din 26 august 2020 a Judecătorei Hîncești, sediul central, a fost admisă acțiunea depusă de către Maria Feraru și a fost stabilit faptul acceptării de către Maria Feraru a succesiunii asupra bunurilor succesoriale rămase în urma decesului Feodosiei Iurțuc, încetată din viață la 20 iulie 2017, locul deschiderii succesiunii fiind xxxx.

La 09 septembrie 2020 Vasile Iurțuc, reprezentat de către avocatul Oleg Canțer, a declarat apel nemotivat, iar la 01 decembrie 2020 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

Prin decizia din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Vasile Iurțuc, reprezentat de către avocatul Oleg Canțer, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă acțiunea.

Instanța de apel, făcând trimitere la art. 1500 alin. (1) lit. a), 1516 alin. (1) și (2) și 1517 din Codul civil și art. 58 lit. b) din Legea nr. 1453-XV din 08 noiembrie 2002 cu privire la notariat, a considerat că, prima instanță neîntemeiat a stabilit faptul acceptării de către Maria Feraru a succesiunii asupra bunurilor succesoriale rămase în urma decesului Feodosiei Iurțuc, în lipsa cărorva probe care ar confirma faptul că, intimata ar fi intrat în posesia bunurilor succesoriale, or, constatarea faptului acceptării succesiunii presupune intrarea în posesia bunurilor ce au aparținut decedatei.

Pe această cale, instanța de apel a învederat faptul că, în procesul de constatare a faptului acceptării succesiunii, instanța urmează să stabilească elementele din care poate fi dedusă voința succesibilului de a accepta moștenirea, voință ce se poate manifesta în mod tacit prin săvârșirea anumitor acte de către acesta, îndreptate spre utilizarea și administrarea bunurilor care fac parte din patrimoniul succesoral, acte care ar confirma intrarea de fapt în posesie a bunurilor ce au aparținut defunctului.

În speță, instanța de apel a remarcat că, intimata a depus cerere de acceptare a succesiunii abia la 24 aprilie 2019, aproape peste 2 ani de la decesul mamei sale, Feodosia Iurțuc, fără a prezenta careva motive în vederea omiterii termenului legal prevăzut de art. 1517 din Codul civil,

Mai mult, instanța de apel a menționat că, intimata, în cadrul examinării cauzei, nu a prezentat nici o dovadă, care ar confirma faptul intrării în posesia bunurilor succesoriale sau vreun înscris, din care ar rezulta intenția moștenitorului Maria Feraru de a accepta succesiunea rămasă după decesul mamei sale, Feodosia Iurțuc.

Prin urmare, în condițiile în care nu sunt temeiuri pentru constatarea faptului acceptării succesiunii și locul ei de deschidere, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță neîntemeiat și eronat a admis cererea, or, la dosar nu au fost prezentate probe concludente, care ar servi drept temei pentru admiterea cererii.

Instanța de apel a relevat că, la materialele cauzei lipsesc înscrisuri, din care ar putea fi dedusă voința succesibilului de a accepta moștenirea, or, această voință se poate manifesta în mod tacit prin săvârșirea anumitor acte, însă în speță, intimata nu

a făcut dovada faptului că, utilizează sau administrează bunurile care fac parte din patrimoniul succesoral. Dimpotrivă, din materialele prezentate de apelant și, anume, bonurile de plată a serviciilor comunale și certificatele emise de autoritatea publică locală rezultă că, bunurile rămase după decesul Feodosiei Iurțuc sunt întreținute de familia Cucereavîi, în interesul lui Vasile Iurțuc. Mai mult, conform adeverinței eliberate de Primăria xxxx, Vasile Iurțuc se află la întreținerea familiei Vladimir și Nina Cucereavîi, după decesul soției Feodosia Iurțuc și prelucrează și în prezent grădina și achită toate serviciile comunale (f. d. 32), iar conform actului de constatare a condițiilor de trai din 19 noiembrie 2019, Vasile Iurțuc are locuință proprie, însă nu dispune de condiții pentru un trai decent și de el îngrijește timp de 2 ani familia Vladimir și Nina Cucereavîi.

La 13 ianuarie 2022 Maria Feraru, reprezentată de către avocatul Lilian Prutean, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe sau casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece au fost aplicate eronat normele de drept material și procedural, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei care au importanță pentru soluționarea cauzei, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite și concluziile instanței de apel, expuse în decizie, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

A menționat că, la 25 mai 2021 Vasile Iurțuc a decedat, iar instanța de apel, fără a identifica succesorul în drepturi, a examinat cauza, or, în conformitate cu art. 260 alin. (1) lit. a) CPC, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul decesului sau reorganizării părții în proces ori a intervenientului principal dacă raportul juridic litigios permite succesiunea în drepturi.

A susținut că, instanța de apel a menționat că, conform adeverinței nr. 1343 din 09 noiembrie 2019, eliberată de Primăria xxxx, Vasile Iurțuc se află la întreținerea familiei Vladimir și Nina Cucereavîi, după decesul soției Feodosia Iurțuc și prelucrează și în prezent grădina și achită toate serviciile comunale (f. d.32), iar conform actului de constatare a condițiilor de trai nr. 1343 din 19 noiembrie 2019, Vasile Iurțuc are locuință proprie, însă nu dispune de condiții pentru un trai decent și de el îngrijește timp de 2 ani familia Vladimir și Nina Cucereavîi, însă acestea nu corespund realității.

A afirmat că, conform certificatului din registrul bunurilor imobile, Vasile Iurțuc nu are locuință proprie, dar a donat-o Mariei Feraru și lui Grigore Tronciu și achitarea serviciilor comunale, inclusiv prelucrarea grădinii erau efectuate de proprietari, iar Vasile Iurțuc trăia în acea casă și se folosea de tot ce era în ea.

A notat că, adeverința nr. 1343 din 09 noiembrie 2019 a fost eliberată din spusele lui Vladimir Cucereavîi, din nicidecum din cercetările și confirmările efectuate nemijlocit de către Primăria xxxx, ultima doar a semnat și eliberat adeverința.

A relevat că, Vladimir Cucereavîi este invalid de gradul I și se află la întreținerea Ninei Cucereavîi, fapt confirmat în ancheta socială din 16 decembrie 2019.

A declarat că, în legătură cu faptul că, Nina Cucereavîi împreună cu fiica sa, Violina Rață l-au luat pe Vasile Iurțuc din casa, unde locuia, împreună cu alte bunuri și ulterior, nu permiteau să se afle nici o informație despre Vasile Iurțuc, la 03 martie 2020 Grigore Tronciu a depus o cerere la Primăria xxxx, prin care a solicitat numirea sa în calitate de tutore al lui Vasile Iurțuc, însă prin scrisoarea nr. 181 din 06 februarie 2020 Primăria xxxx l-a informat că, Vasile Iurțuc nu corespunde vârstei pentru a se institui tutela conform cererii parvenite.

A invocat că, prin scrisoarea nr. 182 din 06 februarie 2020 Primăria xxxx l-a informat pe Grigore Tronciu despre faptul că, administrația publică locală a s. Sărata-Galbenă a împuternicit-o prin procură pe Nina Cucereavîi să primească din numele lui Vasile Iurțuc de la oficiul poștal compensația pentru perioada rece, pensia, adaosul la pensie, să semneze pentru el ori de câte ori va fi necesar, să îndeplinească toate acțiunile și formalitățile legate de această împuternicire pentru a-l îngriji.

A mai invocat că, 02 martie 2020 Grigore Tronciu și Maria Feraru s-au adresat la Procuratura raionului Hîncești cu o cerere, prin care au solicitat pornirea urmăririi penale în privința Ninei Cucereavîi, lui Vladimir Cucereavîi, Violinei Rață și secretarului Primăriei s. Sărata-Galbenă, Elisaveta Țabur, invocând că, Nina Cucereavîi, Vladimir Cucereavîi și Violina Rață au sustras bunuri din casa de locuit, unde locuia Vasile Iurțuc, iar secretarului Primăriei s. Sărata-Galbenă a întocmit acte cu conținut fals.

Prin notificarea din 24 ianuarie 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului, înștiințându-i despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 124), însă ultimii nu și-a valorificat acest drept și nu au depus referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților la proces copia deciziei contestate la 17 noiembrie 2021 (f. d. 98).

Astfel, recursul declarat la 13 ianuarie 2022 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate

eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Maria Feraru, reprezentată de către avocatul Lilian Prutean, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Maria Feraru, reprezentată de către avocatul Lilian Prutean, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera recursul declarat de către Maria Feraru, reprezentată de către avocatul Lilian Prutean, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Maria Feraru, reprezentată de către avocatul Lilian Prutean, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic